

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۰/۰۲/۰۷

داکتر محمدآجان مرزی

نگاهی به اوضاع اقتصادی جهان قسمت سوم و آخری

تجزیرات اقتصادی

تجزیرات یکی از وسایل مهم کشورهای پیشرفته در برابر کشورهای عقب مانده، در حال رشد و در حال ظهور در جهت اعمال سیاست ها و خواسته های اقتصادی و سیاسی شان بالای این کشورها می باشد. تجزیرات اقتصادی ساحات مختلف اقتصادی و مالی یک و یا چندین کشور را، به خصوص در بخش تجارت و روابط مالی بین المللی در بر می گیرد. این گونه تجزیرات برخی اوقات در زمان بروز اختلافات سیاسی بین کشورهای دارنده انکشاف کم و یا در حال رشد نیز ایجاد شده می توانند، به گونه مثال، چند سال قبل، تحریم اقتصادی برخی از کشورهای عربی در برابر قطر. اما این تجزیرات در مقایسه با تجزیرات وضع شده از جانب کشورها و ساحات پیشرفته جهان، بالای رشد کشورهای ثالث و هم در مجموع بالای رشد اقتصاد جهان آنقدر تأثیر زیاد ندارد.

درینجا می خواهم با توجه به اقتصاد جهان به تجزیراتی اضلاع متحده و هم اتحادیه اروپا در برابر برخی از کشورها بصورت مختصر روشنی بیاندارم. باید گفت که قسمت بیشتر تجزیرات اتحادیه اروپا به صورت غیرمستقیم با تجزیرات اضلاع متحده آمریکا وابسته اند.

یکی از کشورها ای که در جریان دهه های گذشته، بعد از انقلاب اسلامی، به استثنای برخی از وقفه ها، بصورت مداوم با تجزیرات از جانب اضلاع متحده آمریکا، جامعه اروپا و در وابستگی با تجزیرات اضلاع متحده آمریکا همچنان با تجزیرات از طرف کشورهای دیگر جهان مواجه بوده است، ایران است.

اضلاع متحده آمریکا برای اولین بار در سال ۱۹۷۹ میلادی، بعد از گروگان گرفتن دیپلمات های امریکائی در سفارت امریکا در تهران، در برابر ایران تجزیرات اقتصادی را وضع کرد که شامل انجماد ۱۲ میلیارد دلار امریکائی دارائی بانک های ایران و تحریم تجاری بود که بعداً در سال ۱۹۸۱ قسماً لغو شد. دور دوم تجزیرات اقتصادی در برابر ایران در زمان ریاست جمهوری ریگن در سال ۱۹۸۷ میلادی به خاطر فعالیت ایران در برابر کشتی های امریکائی در خلیج فارس بین سال های ۱۹۸۱ - ۱۹۸۷ میلادی و هم حمایت از تروریزم وضع شده و در سال ۱۹۹۵ میلادی تصدی هائیکه با حکومت همکاری می کردند نیز شامل این تجزیرات شدند. زمانیکه ایران در سال ۲۰۰۶ میلادی از قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد در جهت متوقف کردن غنی سازی یورانیوم خودداری کرد، باز هم شورای امنیت، به اساس یک قطعنامه، در برابر این کشور تجزیرات اقتصادی را وضع کرد. بلاخره بعد از امضای توافقنامه هسته ای در سال ۲۰۱۵ میلادی، تجزیرات سازمان ملل متحد در ماه جنوری سال ۲۰۱۶ میلادی در برابر این کشور برداشته شدند. اما رئیس جمهور امریکا، دونالد ترامپ، ازین توافقنامه کناره گیری کرده و از ماه نوامبر سال ۲۰۱۸ میلادی بدین سو باز هم تجزیرات شدیدتر در برابر ایران وضع شده اند. این تجزیرات تقریباً همه عرصه های اقتصاد ملی ایران را احتوا میکنند (ویکیپدیا، ۲۰۱۹).

بخش مهم این تجزیرات در برابر صادرات نفت ایران وضع شده اند. عواید ملی ایران تا حد زیاد وابسته به استخراج و فروش نفت بوده و ۱۰٪ ذخایر نفت جهان درین کشور قرار دارند. سهم نفت در صادرات ایران در سال ۲۰۱۴ میلادی در حدود ۶۱٪ بود. عایدات از استخراج و فروش نفت در گذشته توانسته اند که کشور را در برابر تجزیرات اقتصادی تا حدی مصئون نگهدارد، زیرا که کشور ازین طریق توانسته است ذخایر اسعاری اشرا بلند نگهدارد. اما تأثیرات منفی تجزیرات برای اقتصاد ملی ایران کاهش عواید ملی، تقلیل سرمایه گذاری های خارجی، کاهش صادرات، بلند رفتن قیمت محصولات صادراتی، تقلیل تقاضا به واحد پولی کشور، بلند بودن سطح انفلاسیون و کاهش عاید حقیقی مردم هستند.

د پانو شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنی بڼی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولی

نرخ انفلاسیون در ایران در سال ۲۰۱۶ میلادی، بعد از لغو تعزیرات اقتصادی به ۹،۰۵٪ پائین آمده و در سال ۲۰۱۸ میلادی، بعد از وضع شدن مجدد تعزیرات به ۳۰،۴۹٪ ارتقا یافت. یکی از دلایل این تورم پائین آمدن ارزش واحد پولی ایران در نتیجه بلند بودن سطح قیمت، به خصوص سطح قیمت محصولات وارداتی میباشند (Statista، ۲۰۱۸). کاهش سرمایه گذاری خارجی نیز باعث گردیده است که واحد پولی این کشور ارزش اشرا از دست دهد. اما در مجموع قسمت بیشتر عوامل کاهش ارزش ارز ملی ایران با تعزیرات اقتصادی در برابر کشور ارتباط مستقیم و یا غیرمستقیم دارند.

این موضوع باعث سطح بلند بیکاری در کشور شده است، به خصوص بین نسل جوان. به نظر کارشناسان سیاسی همین موضوع هدف اساسی تعزیرات اقتصادی آمریکا در برابر ایران میباشد، بدین معنی که اضلاع متحده آمریکا می خواهد با ایجاد نارضایتی ها بین مردم، به خصوص طبقه جوان، حکومت ایران را سرنگون سازد. به اصطلاح به گفته جنرال پروس کارل فون کلاوزی ویتس، «سایست صرف ادامه جنگ با وسایل دیگر است».

یکی از کشورهای دیگر جهان که در سالهای اخیر، منجمله از سبب تعزیرات اقتصادی، با مشکلات جدی اقتصادی مقابل بوده است، روسیه می باشد. اقتصاد این کشور، به خصوص بعد از سال ۲۰۱۴ میلادی، پس از الحاق شبه جزیره کریمه و تعزیرات اقتصادی ای که از جانب اتحادیه اروپا و اضلاع متحده آمریکا در برابر این کشور وضع شدند و هم از سبب پائین آمدن قیمت نفت در جهان، با بحران مواجه شد. در نتیجه این بحران، ارز ملی کشور بین نیمه سال ۲۰۱۴ الی نیمه سال ۲۰۱۶ میلادی در حدود ۵۰٪ ارزش اشرا را در مقایسه با دالر امریکائی از دست داد. در عین زمان ذخایر اسعاری کشور درین مقطع زمانی در حدود ۳۰ میلیارد دالر امریکائی تقلیل یافت (لی، ج.، ۲۰۱۶). اقتصاد ملی روسیه تا به اواسط سال ۲۰۱۶ میلادی از سبب تعزیرات اقتصادی ۱۷۰ میلیارد دالر امریکائی و از سبب پائین آمدن قیمت نفت ۴۰۰ میلیارد دالر امریکائی ضرر دید.

در سالهای اخیر در برخی از کشورهای اروپائی به شمول آلمان و فرانسه، برخی از سیاستمداران خواستار برداشتن و یا کم ساختن تعزیرات در برابر روسیه بوده اند، زیرا که روسیه نیز به نوبه خود تعزیرات را در برابر برخی از محصولات از کشورهای اروپای غربی وضع کرده است که بالای اقتصاد ملی این کشورها نیز بی تأثیر نبوده اند. باوجود آن اضلاع متحده آمریکا، به خصوص، به خاطر مداخله روسیه در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، و همچنان اتحادیه اروپا، تعزیرات جدید را در برابر تصدی ها و متصدیان مشخص وضع کرده است. این تعزیرات یکجا با قیمت پائین نفت، در چند سال اخیر تأثیرات منفی اشرا بالای اقتصاد ملی روسیه داشته است (ویکیپدیا).

نرخ رشد سالانه اقتصاد ملی روسیه در سالهای قبل از بحران مالی سال ۲۰۰۸ بین ۸،۵٪ تا ۱۰٪ بوده در سال ۲۰۱۴ میلادی به ۰،۷٪ و در سال ۲۰۱۶ میلادی به ۰،۳۳٪ نزول کرد (Statista، الف، ۲۰۱۹). نرخ پائین رشد اقتصاد ملی روسیه بالای سطح زندگی مردم هم تأثیر منفی داشته است. اما اقتصاد این کشور در سالهای اخیر باوجود این همه مشکلات تا به حدی رشد کرده است. بانک جهانی اوضاع کنونی اقتصاد ملی روسیه را در راپور اقتصادی روسیه در ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی طور ذیل خلاصه میکند: "حائل های مالی ماکرواقتصاد روسیه با موجودیت مازادهای مالی در تمام سطوح دولتی و سطح پائین قرضه های دولتی نیرومند هستند. روسیه در مقایسه با اقتصادهای پیشرفته، مصارف کمتر را صرف صحت عامه و تعلیم و تربیه می کند. تعادل مجدد به نفع این کتگوری ها می تواند بازدهی کلی مصارف دولتی را بهبود بخشد. خطرات تورمی کوتاه مدت کاهش یافته است و همراه با آن بانک مرکزی روسیه بازگشت به نرخ ارز بیطرف را نشان داده است. فعالیت قرضه دهی در حال بهبود است، اما بخش بانکی همچنان تحت تأثیر تمرکز و تسلط بلند دولت قرار دارد. فیصدی فقر، با اندکی کاهش، به دو رقمی می رسد و بسیاری از خانوارها نزدیک به خط غربت امرار حیات کرده و اشتغال رسمی ندارند. اشتغال غیر رسمی در مواجهه با ایجاد اشتغال خالص نزدیک به صفر توسط شرکتهای رسمی متوسط و بزرگ در حال رشد است." (بانک جهانی، ۲۰۱۹).

سیاست پولی

کشورها با استفاده از سیاست پولی تلاش میورزند تا اقتصاد ملی را در برابر عواملی که باعث رکود فعالیت اقتصادی می شوند، مهار سازند. یکی از وسایل مهم سیاست پولی نرخ ربح بانک مرکزی است. "سیاست پولی بالای عرضه پول در اقتصاد تأثیر وارد می کند، که به نوبه خود نرخ ربح و نرخ انفلاسیون را متأثر می سازد. این امر همچنین بر گسترش فعالیت های تشبثات، صادرات خالص، اشتغال، مخارج قرضه و مخارج نسبی مصرف در برابر پس انداز تأثیر می گذارد - همه اینها به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر تقاضای مجموعی تأثیر وارد می کند." (هال، م.، ۲۰۱۹)

نرخ ربح بانک مرکزی، که بنام نرخ ربح پالیسی نیز یاد میشود، و عرضه پول بالای همدیگر تأثیر متقابل دارند. با بلند بودن نرخ ربح، عرضه پول در اقتصاد ملی کم شده می‌تواند و برعکس. کشورها در حالت بحران اقتصادی، در بسیاری حالات، نرخ ربح بانک مرکزی را کاهش میدهند تا به این ترتیب مخارج برای حصول قروض تنزیل یافته و مخارج برای تولید و استهلاک کم شده، هم تولید و هم استهلاک رشد کند. کشورها به این ترتیب کوشش می‌کنند که باعث رونق دادن به فعالیت‌های اقتصادی شده و اقتصاد ملی را از حالت بحرانی بیرون آرند. از سوی دیگر زمانیکه نرخ انفلاسیون از یک حد معین بالا می‌رود، کشورها جهت مهار ساختن آن نرخ برح بانک مرکزی را بلند می‌برند تا عرضه پول در اقتصاد ملی را محدود ساخته و به این ترتیب از بلند رفتن انفلاسیون جلوگیری کنند. اما بلند بودن نرخ ربح در برخی حالات باعث رشد کسر بیلانس تجارت نیز میشود؛ بدین معنی که با بلند رفتن نرخ ربح ارزش تبدل ارز ملی ارتقا یافته، قیمت صادرات کشور در مقایسه با واردات زیاد شده، قابلیت رقابت محصولات داخلی در برابر محصولات خارجی کاهش یافته و به این ترتیب از یک سو در تقاضا به محصولات داخلی کاهش رونما میشود و از جانب دیگر با قیمت نسبتاً پائین واردات، تقاضا به واردات ارتقا مییابد. همین حالت را امروز میتوان در رابطه با اقتصاد ملی اضلاع متحده آمریکا مشاهده کرد.

بلند بودن نرخ ربح، به خصوص در کشورهای رشديافته، تأثیر منفی را بالای اقتصاد کشورهای در حال رشد و در حال ظهور نیز دارد. سرمایه با متحرک بودن اش در شرایط جهانی بودن اقتصاد به جایی انتقال میابد که بازده اش بیشتر باشد. به این ترتیب سرمایه از کشورها با نرخ ربح کمتر به کشورها با نرخ ربح بیشتر انتقال می‌یابد. در نتیجه، بلند بودن نرخ ربح، بطور مثال در اضلاع متحده آمریکا، باعث میشود که سرمایه از سایر کشورهای جهان به این کشور سرازیر شده و یک نوع فرار سرمایه صورت گیرد.

فرار سرمایه میتواند بین کشورهای یک اتحادیه و زون معین اقتصادی نیز صورت گیرد. درینجا میتوان از سیاست پولی بانک مرکزی اروپا یادآور شد. بانک مرکزی اروپا از چندین سال بدین سو از سیاست ربح پائین استفاده کرده و در سالهای اخیر مقادیر زیاد پول را از طریق خرید اسناد قرضه کشورهای عضو، داخل جریان اقتصادی کرده است. بانک مرکزی اروپا از این سیاست به خاطر بلند بردن سطح انفلاسیون تا به یک حد معین استفاده می‌کند. به عبارته دیگر درینجا تلاش صورت می‌گیرد که از رکود اقتصادی در برخی از کشورهای اتحادیه اروپا جلوگیری صورت گیرد، زیرا که سطح رشد اقتصادی کشورهای عضو اتحادیه اروپا خیلی متفاوت است. بطور مثال سهم جمهوری فدرال آلمان در سال ۲۰۱۸ میلادی در تولید ناخالص اتحادیه اروپا ۲۱،۵٪ و در جهان ۴،۷۵٪، سهم بلغاریه در هر یک ۰،۳۳۹٪ و ۰،۰۷۵٪ و سهم سلواکیه در هر یک ۰،۵۷٪ و ۰،۱۲۶٪ بود (Statistics Times، ۲۰۱۹).

سهم جمهوری فدرال آلمان در تولید ناخالص داخلی اتحادیه اروپا با در نظر داشت برابری قدرت خرید (PPP) در صورتیکه تولید ناخالص داخلی اتحادیه اروپا را ۱۰۰ قرار دهیم ۱۲۳ و سهم هر یک بلغاریه و سلواکیه ۵۰ و ۷۸ واحد است. سطح قرضه دولتی نیز در کشورهای عضو اتحادیه اروپا در تناسب با محصولات ناخالص داخلی شان خیلی متفاوت است. قرضه دولتی در ربح اول سال ۲۰۱۹ میلادی در یونان ۱۸۱،۹٪، در ایتالیا ۱۳۴٪، در پرتگال ۱۲۳٪، در بلغاریه ۱۰۵،۱٪ و در آلمان ۶۱٪ محصولات ناخالص داخلی را تشکیل میداد (سناتیسستا، الف، ۲۰۱۹). بانک مرکزی اروپا از زمان آغاز خرید اسناد قرضه تا به امروز به ارزش ۲،۶ بیلیون یورو اسناد قرضه دولتی کشورهای عضو را جهت تشویق رشد اقتصادی در جامعه اروپا خریداری کرده است و به این ترتیب تا اخیر سال ۲۰۱۸ میلادی مقدار پول بیلانس این بانک به ۴،۴ بیلیون یورو بالغ میشد که ۴۰٪ محصولات ناخالص داخلی زون کشورهای یورو را تشکیل میداد (روزنامه Handelsblatt، ۲۰۱۸). این مبلغ از نظر بسیاری از اقتصاددانان خیلی زیاد بوده و برای اقتصاد خطراتی را در بر دارد. نرخ پائین سطح ربح و هم معضلات اقتصادی در برخی از کشورهای عضو باعث شده است که تقاضا به خانه و املاک، به خصوص در کشورهای عضو دارنده اقتصاد ملی نیرومندتر همانند آلمان، ارتقا یافته و به این ترتیب با ارتقای تقاضا به خانه و املاک قیمت املاک ارتقا یابد. در اینجا دو پدیده را می‌توان قلمداد کرد. یکی فرار سرمایه از کشورهای عضو با معضلات اقتصادی و استفاده از آن در خرید املاک و سایر دارائی‌های غیرمنقول در کشورهای عضو دارنده اقتصاد نیرومندتر و دوم موجودیت این خطر که اشخاص و افراد در شرایط سطح پائین نرخ ربح، فراتر از توان مالی شان قرضه گرفته و به خصوص در زمان ارتقای سطح ربح دیگر توان پرداخت قرضه های شانرا نداشته باشند. از سوی دیگر بانکها هم قرضه‌ها را برای یک مدت معین با نرخ ثابت نازل اعطا کرده اند. اگر بانک مرکزی نرخ ربح را بالا ببرد، این بانکها با مشکلات مالی مواجه خواهند شد، زیرا از پولی که به قرض داده اند، ربح کم بدست می‌آورند و در بدل پولی که از بانک مرکزی قرض می‌گیرند، باید ربح بلند بپردازند - یک حالت نامناسب برای فعالیت بانکی. از سوی دیگر با توجه به سطح مختلف رشد اقتصادی کشورهای زون یورو، دوران بیش از حد پول باعث ایجاد انفلاسیون بیش از حد شده و به نوبه خود رشد اقتصاد ملی را متضرر ساخته می‌تواند.

اگر در زمان سطح پائین نرخ ربح بنابر دلایلی بحران مالی جهانی همانند بحران مالی سال ۲۰۱۸ میلادی ایجاد شود، کشورها دیگر جهت مقابله با بحران امکان استفاده از نرخ پائین سطح ربح و به این ترتیب تشویق فعالیت اقتصادی را در دست نخواهند داشت.

اما مشکل اساسی آنست که بانک‌های مرکزی که باید مستقل باشند در کشور های رشد یافته و هم در حال ظهور با خطر از دست دادن استقلال اقتصادی شان قرار دارند. بطور مثال دونالد ترامپ از مدت زیاد بدین سو بالای بانک مرکزی اضلاع متحده امریکا فشار وارد می‌کند که نرخ ربح را تقلیل بخشد تا به این ترتیب نرخ تبادلۀ دالر تقلیل یافته و صادرات کشور رشد کنند، تا از یک سو توانسته باشد که کسر بیلانس تأدیبات کشور را بکاهد و از سوی دیگر بارونق سکتور صادرات سطح اشتغال درین سکتور نیز ارتقا یابد. این همه خواسته‌های ترامپ اهداف کوتاه مدت بوده و با اهداف میان مدت و دراز مدت بانک مرکزی اضلاع متحده امریکا مطابقت ندارند. در جاپان نیز بانک مرکزی از سال‌ها بدین سو باید اسناد قرضه دولتی را جهت تمویل بودجه دولتی خریداری کند و به این ترتیب استقلال اشرا بصورت نسبی از دست داده است. در هند نیز، نریندرا مودی، رئیس جمهور هند، منیجرهای بانک مرکزی هند را که با سیاست پولی حکومت اش موافقت نداشتند، برکنار کرد. رئیس جمهور ترکیه، اردوغان، بانک مرکزی را مجبور ساخت تا مطابق به مشی حکومت عمل کند. اینچنین تمایلات تا حدی در بانک مرکزی اروپا نیز مشاهده شده می‌تواند. از نظر هینریک مولر، فروفیسور ژورنالیزم اقتصاد سیاسی در پوهنتون دوتوموند آلمان، بانک‌های مرکزی باید در حال حاضر وظایف شانرا در جهت جلوگیری از رکود اقتصادی صرف به محدود کردن عرضه پول در دوران اقتصادی با تغییر دادن نرخ ربح محدود نسازند. وظایف بانک‌های مرکزی باید در شرایط ربح صفر و یا تحت صفر و هم ایجاد رونق اقتصادی با قرضه‌ها از نو تعریف شوند. (مولر، ۵، ۲۰۱۹).

نتیجه گیری

در ارتباط بارشد اقتصاد جهان در سال‌های آینده هم نشانه‌های مثبت و هم منفی موجود هستند. به اساس راپور صندوق وجهی بین‌المللی در ماه جنوری سال ۲۰۲۰ میلادی، نرخ رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۰ میلادی ۳،۳٪ و در سال ۲۰۲۱ میلادی ۳،۴٪ خواهد بود - ۰،۴٪ و ۰،۵٪ بالاتر از سال ۲۰۱۹ میلادی (صندوق وجهی بین‌المللی، ۲۰۲۰).

به اساس راپور صندوق وجهی بین‌المللی، شرایطی موجود اند که باعث بهبود در اوضاع اقتصادی جهان شده می‌توانند. امکان موافقتنامه تجارتي بین اضلاع متحده امریکا و چین یکی ازین شرایط است، که نه تنها بالای اقتصاد این دو کشور، بلکه بالای اقتصاد سایر کشورها نیز تأثیر مثبت داشته می‌تواند. مجادله اقتصادی به نفع هیچ کشوری بوده نمی‌تواند و هیچ برنده ندارد. یک نکته مثبت دیگر به این ارتباط رفع نسبی خطر بیرون رفتن بریتانیه از جامعه اروپا بدون موافقتنامه است. باید منتظر بود که روابط اقتصادی با کشورهای اتحادیه اروپا در آینده چگونه تنظیم خواهند شد. اما به هرصورت، (Brexit) با موافقتنامه به هر شکلی که باشد بهتر است در تناسب با (Brexit) بدون موافقتنامه. نکته سوم مثبت در ارتباط با رشد آینده وضعیت اقتصادی در جهان سیاست پولی ممالک است. از نظر صندوق وجهی بین المللی، بانک‌های مرکزی کشورها سیاست پولی شانرا مساعدتر شکل دهی کرده اند. بدین معنی که جهت جلوگیری از رکود اقتصادی شرایط عرضه پول به بازار را سهل‌تر ساخته اند.

در عین زمان نشانه‌ها و انکشافات منفی هم در مورد رشد اقتصاد جهان موجود هستند. تشنجات منطوقی و بین‌المللی از جمله عوامل منفی تأثیر گذار بالای رشد اقتصاد جهان هستند. در ضمن منازعات و جنگ‌های داخلی، تعرضی و نیابتی موجود در جهان، که باعث از بین بردن ظرفیت‌های تولیدی، زیربنای اقتصادی، قوای بشری، بی جا شدن مردم و مهاجرت‌ها در داخل و خارج کشورها می‌شوند و همچنان خطر ایجاد یک درگیری میان اضلاع متحده امریکا و ایران هنوز هم موجود است.

فاجعه‌های طبیعی، که دلیل عمده شان عدم توجه به محیط زیست می باشد، نیز بالای اقتصاد جهان تأثیر منفی وارد می‌کند. مثال خوب به این ارتباط استرالیا است، که از چند ماه بدین سو در آنجا از شدت گرما و خشکسالی آتشفسوزی‌های عظیم جریان دارد. از نظر کارشناسان محیط زیست دلیل عمده این آتشفسوزی ها تغییر اقلیم است. به خصوص خشکسالی‌ها، آبخیزی‌ها، سیلاب‌ها و طوفان‌ها در کشورهای دارنده رشد اقتصادی کم باعث فقر شدید و هم بیجا شدن مردم می‌شود.

منابع:

د پانیو شمیره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنالین په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

- ۱- ویکیپدیا، تعزیرات در برابر ایران، ۲۰۱۹، (Sanction Against Iran) (در خط)، اینجا ببینید:
https://en.wikipedia.org/wiki/Sanctions_against_Iran
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۲- Statista، ایران: نرخ انفلاسیون از ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۸ و پیشبینی تا سال ۲۰۲۴، ۲۰۱۹، (Iran: Inflationsrate von 1980 bis 2018 und Prognosen bis 2024) (در خط)، اینجا ببینید:
<https://de.statista.com/statistik/daten/studie/259316/umfrage/inflationsrate-im-iran>
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۳- جیسمن، س، لی، روزنامه نیویارک تایمز، اقتصاد روسیه چرا در حال غلط خوردن است؟ ۲۰۱۶، (Why the Russian Economy Is Tumbling) (در خط)، اینجا ببینید:
<https://www.nytimes.com/interactive/2016/04/12/world/europe/russian-economy-tumbling.html>
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۴- ویکیپدیا، تعزیرات تعزیرات بین المللی در جریان بحران یوکرین، (Sanction During The Ukrainian Crisis) (در خط)، اینجا ببینید:
https://en.wikipedia.org/wiki/International_sanctions_during_the_Ukrainian_crisis
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۵- Statista، روسیه: رشد حواید ناخالص حقیقی داخلی بین سالهای ۱۹۹۳ و ۲۰۱۸ و پیشبینی تا به سال ۲۰۲۴، ۲۰۱۹، (Russland: Wachstum des realen Bruttoinlandsprodukts (BIP) von 1993 bis 2018 und Prognosen bis 2024) (در خط)، اینجا ببینید:
<https://de.statista.com/statistik/daten/studie/259316/umfrage/inflationsrate-im-iran>
(تاریخ دسترسی: ۰۷/۰۲/۲۰۲۰)
- ۶- بانک جهانی، رشد متوسط؛ تمرکز بالای عدم رسمیت، ۲۰۱۹، (Why the Russian Economy Is Tumbling) (در خط)، اینجا ببینید:
<https://www.worldbank.org/en/country/russia/publication/rer>
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۷- ماری هال، سیاست های مالی و پولی تقاضای مجموعی را چگونه متأثر میسازد؟، انوستوپدیا، ۲۰۱۹، (How Do Fiscal and Monetary Policies Affect Aggregate Demand?) (در خط)، اینجا ببینید:
<https://www.investopedia.com/ask/answers/040315/how-do-fiscal-and-monetary-policies-affect-aggregate-demand.asp>
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۸- Statistics Times، لسٹ کشور های اتحادیه اروپا به اساس محصولات ناخالص ملی، ۲۰۱۹، (List of European Union countries by GDP) (در خط)، اینجا ببینید:
<http://statisticstimes.com/economy/european-union-countries-by-gdp.php>
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۹- Statista، اتحادیه اروپا: قرضه دولتی در کشورهای عضو در ربع اول سال ۲۰۱۹ در تناسب با محصولات ناخالص ملی، ۲۰۱۹، (Europäische Union: Staatsverschuldung in den Mitgliedsstaaten im 1. Quartal 2019 in Relation zum Bruttoinlandsprodukt (BIP)) (در خط)، اینجا ببینید:
<https://de.statista.com/statistik/daten/studie/163692/umfrage/staatsverschuldung-in-der-eu-in-prozent-des-bruttoinlandsprodukts>
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۱۰- روزنامه Handelsblatt، بیلاس اسناد قرضه بانک مرکزی اروپا، ۲۰۱۸، (Welche Anleihen die EZB in ihrem Depot hat – eine Bilanz) (در خط)، اینجا ببینید:
<https://www.handelsblatt.com/finanzen/geldpolitik/wertpapierkaufe-welche-anleihen-die-ezb-in-ihrem-depot-hat-eine-bilanz/23756978.html>
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۱۱- هینریک مولر، Spiegel.de، هجوم بالای بانک های مرکزی، ۲۰۱۹، (Angriff auf die Notenbanken) (در خط)، اینجا ببینید:
<https://www.spiegel.de/wirtschaft/service/geldpolitik-angriff-auf-die-notenbanken-a-1293537.html>
(تاریخ دسترسی: ۱۲/۰۱/۲۰۲۰)
- ۱۲- صندوق وجهی بین المللی، گزارش - نگاهی به اقتصاد جهان، جنوری ۲۰۲۰، (World Economic Outlook, January 2020) (در خط)، اینجا ببینید:
<https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/01/20/weo-update-january2020>
(تاریخ دسترسی: ۲۴/۰۱/۲۰۲۰)

پایان

د پانو شمیره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوئ. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلېکنی د لیکنیزې ښې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ